

ทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูมัธยมศึกษาใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาวมาลินี จันทร์จิรพงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-631-020-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 17000336

ATTITUDES AND PRACTICES CONCERNING THE ENVIRONMENT OF
SECONDARY SCHOOL TEACHERS IN THE NORTHEASTERN REGION

Miss Malinee Chunjirapong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Physical Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-631-020-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ทักษะคิดและการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของครูมัธยมศึกษาใน
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 วิทยานิพนธ์ นางสาวมาลีณี จันทร์จิรพงษ์
 ภาควิชา พลศึกษา สาขาพลศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้เนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
 การศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

Santi Thongrueksa
 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ฤงสูรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

เทพวณี เอมสนิต
 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวณี เอมสนิต)

ลาวัณย์ สุกกรี
 อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี)

พัชรา กาญจนารัตน์
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

รัชณี ขวัญบุญเงิน
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญเงิน)

ทิพย์ศิริ กาญจนาวาสี
 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์ศิริ กาญจนาวาสี)

มาลินี จันทรจิรพงศ์ : ทักษะคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูมัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ATTITUDES AND PRACTICES CONCERNING THE
ENVIRONMENT OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS IN THE NORTHEASTERN
REGION) อ.ปริญญา ผศ.ดร.ลาวัณย์ สุกกัฏฐ์, 128 หน้า. ISBN 974-631-020-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อม ของครูมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามตัวแปรเพศ และเขตที่ตั้งของ
โรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มตัวอย่างเป็นครู
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 480 คน ได้รับแบบสอบถามคืน
จำนวน 455 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.79 วิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่า "ที" (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมัธยมศึกษาที่มีทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวม อยู่ในระดับดี (2.50-3.49)
เมื่อแยกเป็นรายด้านสามด้านคือ สิ่งแวดล้อมทั่วไป การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ พบว่า ครูมัธยมศึกษาที่มีทัศนคติอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ ครูมีทัศนคติในระดับพอใช้ในข้อกฎหมายเท่านั้น จะช่วยแก้ปัญหาป่าไม้ถูกทำลาย
2. ครูมัธยมศึกษาที่มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยรวมอยู่ในระดับดี (2.50-3.49)
เมื่อแยกเป็นรายด้านสามด้านคือ สิ่งแวดล้อมทั่วไป การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ พบว่า ครูมัธยมศึกษาที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีเช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ ครูมีการปฏิบัติในระดับพอใช้ในข้อ การลด การกำจัดขยะและการลดมลพิษทางอากาศ การ
ร้องเรียนเมื่อมีการทำลายสิ่งแวดล้อม และการพยายามหลีกเลี่ยงการใช้เฟอร์นิเจอร์ที่ทำด้วยไม้
3. ครูชายและครูหญิง และครูที่สอนในอำเภอเมืองกับอำเภออื่น ๆ มีทัศนคติเกี่ยวกับ
สิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ครูหญิงมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมดีกว่าครูชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05
5. ครูที่สอนในอำเภอเมืองและครูที่สอนในอำเภออื่น ๆ มีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิสิต มาลินี จันทรจิรพงศ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร. ลาวัณย์ สุกกัฏฐ์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C541309 : MAJOR HEALTH EDUCATION

KEY WORD: ATTITUDE / PRACTICE / ENVIRONMENT / SECONDARY SCHOOL TEACHER

MALINEE CHUNJIRAPONG : ATTITUDES AND PRACTICES CONCERNING THE ENVIRONMENT OF SECONDARY SCHOOL TEACHERS IN THE NORTHEASTERN REGION. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. LAWAN SUKKRI, H.S.D. 128 pp. ISBN 974-631-020-8

The purposes of the research were to investigate the attitudes and practices concerning the environment of secondary school teachers in the northeastern region, and to compare any differences in the responses between males/females and the location of the schools. Four hundred and eight questionnaires were sent to a multi-stage randomly samples. Four hundred and fifty five (94.79 %) questionnaires were returned. The data were analyzed to obtain percentages, means and standard deviations. A t-test method was also applied to determine the significant differences at the .05 level.

The results revealed as follows :

1. The teachers' attitudes concerning the environment as a whole was in a good level. Their attitudes and practices regarding the environment in general, the natural conservation and the environment impact on health effects was also in a good level. When considered in each items, teachers' attitude toward the legal aspect that only law can solved problem of forest devastating were in a fair level.

2. The teachers' practices concerning the environment as a whole was in a good level. Their practices regarding the environment in general, the natural conservation and the environment impact on health was also in a good level. When considered in each items, teachers practices concerning reducing and destroying the waste products, reducing airpollution, reporting authority of people breaking environmental laws, and avoid usage of the wooden products were in a fair level.

3. There were no significant differences at the .05 level regarding environmental attitudes between male and female teachers and between rural and city teachers.

4. Female teachers' environmental practices were better than those of male teachers significantly at the .05 level.

5. There were no significant differences at the .05 level regarding environmental practices between rural and city teachers.

ภาควิชา..... พลศึกษา

สาขาวิชา..... พลศึกษา

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิติ..... อภสิทธิ์ จันทวีระวงศ์ ✓

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ศิวรักษ์ สิกขะ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลาวัณย์ สุกกรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจ ปรับปรุง และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณท่านผู้บริหาร โรงเรียน อาจารย์โรงเรียนใน สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณนาคล นิสมไทย เพื่อนร่วมรุ่นสุขศึกษา พลศึกษา ๗ ๆ น้อง ๆ แผนกอบรมอนามัยในบ้าน สภาภาษาชาติไทย และผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัย

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นพลังอันสำคัญยิ่งแก่ผู้วิจัยเสมอและตลอดมา

นางสาวมาลินี จันทรจิรพงศ์

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	สมมติฐานของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
	คำจำกัดความในการวิจัย.....	5
2	งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	7
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	7
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	16
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	24
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
4 ผลการวิจัย.....	30
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
รายการอ้างอิง.....	98
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก.	106
ภาคผนวก ข.	108
ภาคผนวก ค.	113
ภาคผนวก ง.	116
ประวัติผู้วิจัย.....	128

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและค่าร้อยละ ของครูมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา หมาควิวชา เขตที่ตั้งของโรงเรียน.....	31
2	จำนวนและค่าร้อยละ ของครูมัธยมศึกษา จำแนกตามแหล่งที่อยู่ ปัจจุบัน.....	33
3	จำนวนและค่าร้อยละ ของครูมัธยมศึกษา ในการเข้าร่วมประชุม อบรม หรือสัมมนา เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม.....	34
4	จำนวนและค่าร้อยละ ของครูมัธยมศึกษา จำแนกตามแหล่งข้อมูล การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม.....	35
5	จำนวนและค่าร้อยละของระดับทัศนคติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ของครู มัธยมศึกษา.....	37
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติด้าน สิ่งแวดล้อมทั่วไป ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	38
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	40
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติด้าน สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	43
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูมัธยมศึกษา ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	46
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติด้าน สิ่งแวดล้อมทั่วไป ระหว่างครูในอำเภอเมืองกับอำเภออื่น ๆ.....	47
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างครูในอำเภอเมืองกับ อำเภออื่น ๆ.....	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติด้าน สิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ระหว่างครูในอำเภอเมือง อำเภออื่น ๆ.....	52
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูมัธยมศึกษา ระหว่างครูในอำเภอเมือง กับครูในอำเภออื่น ๆ.....	55
14	จำนวนและค่าร้อยละของระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของ ครูมัธยมศึกษา.....	56
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อมทั่วไป ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	57
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	59
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	62
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูมัธยมศึกษา ระหว่างครูชายกับครูหญิง.....	65
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อมทั่วไป ระหว่างครูในอำเภอเมืองกับอำเภออื่น ๆ.....	66
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างครูในอำเภอเมือง กับอำเภออื่น ๆ.....	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ ด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ ระหว่างครูในอำเภอเมือง กับอำเภออื่น ๆ.....	70
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า "ที" ของการปฏิบัติ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของครูมัธยมศึกษา ระหว่างครูในอำเภอเมือง กับครูในอำเภออื่น ๆ.....	72